

Informace o nově zavedeném vyšetření

Průkaz antigenů prvoků

Cryptosporidium spp., Entamoeba histolytica/dispar a Giardia intestinalis

Od 25. 4. 2024 zavádíme do rutinní diagnostiky imunochromatický průkaz antigenů ***Cryptosporidium spp., Entamoeba histolytica/dispar a Giardia lamblia***.

Tito střevní prvoci (protozoa) jsou významnými původci průjmů. K nákaze dochází ve všech případech po pozření odolných oocyst vylučovaných stolicí do vnějšího prostředí.

Jako vehikulum nákazy tedy slouží voda (i chlorovaná), kontaminované potraviny. Přenos je možný i fekálně-orální cestou, tedy i kontaktem s nakaženým jedincem.

Zásady prevence: v zemích s nízkým hygienickým standardem přísně dodržovat konzumaci nezávadné vody a potravin (nápoje v originálním balení, převařená voda, nepoužívat led na chlazení nápojů, nekonzumovat syrové ovoce, zeleninu...)

Výskyt je kosmopolitní, nákazy v ČR mohou být autochtonní i importované.

• ***Cryptosporidium spp.***

- Střevní parazit, schopný parazitovat u zvířat (včetně ptáků) i u člověka.
- U imunokompetentních se vyskytuje v gastrointestinálním traktu, typicky se projevuje jako akutní průjem bez příměsí krve (trvání 2-10 dnů) spojený s nevolností, zvracením, dehydratací, případně malabsopcí
- U imunosuprimovaných osob (typicky AIDS) způsobují těžké průjmy s dehydratací, kromě toho mohou invadovat i do dalších orgánů (plíce, játra, močový měchýř, pankreas, střední ucho.....) s tím související klinickou symptomatologií
- Pozitivní nález antigenu je vždy v laboratoři potvrzen barvením stolice na přítomnost střevních kokcií

• ***Entamoeba histolytica/dispar***

- ***Entamoeba histolytica***
 - Parazit tlustého střeva člověka
 - V tlustém střevě vytváří 2 vývojová stadia:
 - **Nepatogenní forma minuta**-žije ve střevě, kde se živí bakteriemi. Tvoří cysty, které jsou vylučovány stolicí a jsou zdrojem nákazy. Pokud není léčena, hrozí rozvoj invazivní formy

Nemocnice ŠUMPERK a.s.
MIKROBIOLOGICKÁ LABORATOŘ

- Patogenní (invazivní) forma magna (dysenterica)– živí se krví, má schopnost invaze do sliznice střeva s tvorbou hlubokých ulcerací zasahujících do submukózy, s typickým obrazem lahvovitých lézí (široká láhev s úzkým hrdlem).
Krevním řečištěm mohou být zaneseny do dalších orgánů, typicky do jater (amébový absces).
- Pozitivní nález antigenu je vždy v laboratoři potvrzen vyšetřením stolice koncentrační metodou dle FAUSTA
- Rozlišení *Entamoeba histolytica* od nepatogenního druhu *Entamoeba dispar* je možné pouze metodou PCR – pozitivní stolici zasíláme k tomuto vyšetření do národní referenční laboratoře

• ***Giardia intestinalis (Lambliia intestinalis)***

- Parazit tenkého střeva (duodenum, jejunum), vzácně žlučových cest a žlučníku, obratlovců včetně člověka
- Klinické příznaky jsou různorodé od asymptomatického průjmu až po velmi urputné nekrvavé průjmy s křečemi. Průběh může být dlouhodobý i chronický, doprovázený malabsorpcí, zejména u malých dětí. Typicky je ve stolici nadměrné množství tuků z důvodu poruchy jejich absorpce (statorea)
- Pozitivní nález antigenu je vždy v laboratoři potvrzen vyšetřením stolice koncentrační metodou dle FAUSTA

Vyšetřovaný materiál:

- Stolice kusová nebo průjmová, odebraná do čisté suché odběrové soupravy, např. kontejner s lopatičkou

Uchovávání a stabilita odebraného materiálu:

- **2-8 °C** (chladnička), maximální doba uchovávání před transportem do laboratoře **24 hod** od odběru

Doba odezvy:

- V den dodání do laboratoře

**NEMOCNICE
ŠUMPERK**

A: Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk
E: info@nemocnicesumperk.cz
W: www.nemocnicesumperk.cz

Spojovatelka: 583 331 111
Centrální příjem: 583 334 105-6
Vedení nemocnice: 583 335 004

Nemocnice ŠUMPERK a.s.
MIKROBIOLOGICKÁ LABORATOŘ

Žádanka:

Metoda je zadána v elektronické žádance EXT – Mikrobiologie a EXT - Pediatriká

Rychlý průkaz antigenu (stolice)	
☐ Campylobacter spp. antigen	R
☐ Helicobacter pylori antigen	R
☐ Clostridium difficile (antigen +toxiny A,B)	R
☐ Rota-, Adeno-, Noro-, Astrovirus a Enterovirus antigen	R
☒ Giardia+Entamoeba +Cryptosporidium antigen	R

Přímý průkaz antigenu	
☐ Stolice viry	R
☐ Campylobacter spp.	R
☐ Helicobacter pylori	R
☐ Streptococcus pneumoniae	R
☒ Giardia+Entamoeba +Cryptococcus	R

Výsledky vyšetření:

Výsledky budou zobrazeny v AKORDu v tabulkových výsledcích, sekce Imunochromatografie. Pozitivní nálezy jsou potvrzovány (viz. popis metod).

Pozitivní nálezy podléhají povinnému hlášení, automaticky je hlásíme na KHS a nemocniční hygieničce.

Účtování metody: kód 82117

MUDr. Erika Czyžová

Primář MKB, Tel. 583 333 831, +420 601 189 519

A: Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk
E: info@nemocnicesumperk.cz
W: www.nemocnicesumperk.cz

Spojovatelka: 583 331 111
Centrální příjem: 583 334 105-6
Vedení nemocnice: 583 335 004